

[Kelm-Hansen]

blev syg i Sverige, så er forklaringen jo, at han faktisk ikke kunne blive syg i Danmark; han var nemlig inviteret til Sverige, men der var ikke afgivet nogen invitation fra dansk side.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg synes, det var en meget behagelig tone, udenrigsministeren anlagde her, og derfor vil jeg i al stilfærdighed sige, at jeg håber, når man nu inviterer Mandela, at man også overvejer at invitere Buthelezi som repræsentant for en af de helt store sorte grupper, som jo arbejder godt sammen med Mandela og har gjort det også historisk set. Man kunne måske overveje, om han også skulle inviteres.

Det, der bragte mig herop, var sådan set udenrigsministerens ordvalg, for op til flere gange gentog udenrigsministeren her til sidst, at tiden ikke var inde til at fjerne eller lempe de økonomiske sanktioner.

Jeg nævnte i mit første indlæg de symbolske kulturelle sanktioner, sportssanktionerne og de her ting; var det ikke en idé at bruge rimelige lettelser dér som signalvirkning? Jeg er enig med udenrigsministeren i, at det ikke er én person, vi snakker om her, men lige så vel som perestrojka i Sovjet jo i al fald i en lang periode har været ganske afhængig af hr. Gorbatsjov, så er udviklingen i Sydafrika i øjeblikket meget afhængig af, at de Klerk kan vise nogen succes til de mennesker, som ellers bliver drevet til at stemme på det konservative parti eller på de endnu mere yderliggående i Sydafrika.

Det, vi alle sammen er så bange for, er jo, at man skal gå ind på en reformvej, ikke få nogen synlige resultater i dagligdagen og derefter slå bak og sige, at så kan det også være ligegyldigt, så er det bedre at stå helt fast. Vi kender jo boernes historiske voortrekkerfilosofi med fæstningerne og »vi står fast, hvis vi ikke kan komme nogen vegne«, og det skulle vi nødig have jaget dem ind i igen.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det, jeg sagde i min indledning om en ændret visumpolitik fra de nordiske landes side, lægger faktisk op til det, hr. Duetoft nævner.

Det har jo været sådan hidtil, at man har ført en meget restriktiv politik. Man har faktisk måttet lave en slags sindelagskontrol, sådan som reglerne har fungeret, for at se, hvem der

kunne få visum. Og nu er der enighed mellem de nordiske lande om, at vi lemper på de regler, så vi får skabt mulighed for en bredere dialog også med mennesker, der ikke nødvendigvis kan dokumentere, at de er apartheidmodstandere. Det finder jeg et vigtigt element i den fase, vi går ind i nu, hvor det netop gælder om at få en dialog i gang.

Jeg kan i øvrigt sige til hr. Duetoft, at ligesom jeg løbende har søgt at holde mig i direkte kontakt med så mange grupper som overhovedet muligt fra Sydafrika, så har jeg selvfølgelig også haft lejlighed til at modtage hr. Buthelezi i mit kontor.

Riishøj (SF):

Nu nævnte fru Pia Kjærsgaard det med informationerne, og for at undgå, at fru Pia Kjærsgaard går ud og siger, at vi ikke tør sige, hvor vi får dem fra, så kan jeg ganske kort sige, at vi får mange oplysninger fra det officielle Sydafrika, vi får endda adskillige breve ude fra konsulatet. Og fra nogle af de folk, som jeg tror fru Pia Kjærsgaard har mødt i selve Sydafrika, kommer der masser af oplysninger.

Der kommer også oplysninger andre steder fra, fra den internationale presse og fra noget, der hedder Weekly Mail, som er en rimelig liberal avis, der udkommer i selve Sydafrika, og som er blevet censureret pænt hen ad vejen. Og så får vi altså også informationer fra dem, som bekæmper apartheid.

Jeg synes egentlig, det er ganske alsidigt, hvad jeg får af informationer, og ud fra det har jeg så det standpunkt, jeg nu har.

Det er stadig væk noget vrøvl at sammenligne disse ting med Østeuropa. Når vi er begyndt så småt at ophæve COCOM-reglerne over for de østeuropæiske lande, er det, fordi de indfører frie valg, hvor alle får én stemme, efter at man har en tidsmæssigt fastlagt plan for afvikling af et ikkedemokratisk system – et étpartisytem – og dertil er Sydafrika ikke nået, så det er ganske enkelt ikke parallelt, det er noget vrøvl, man er slet ikke i den fase i Sydafrika.

Og til allersidst vil jeg sige, at jeg er enig i mange af de ting, som udenrigsministeren sagde, men jeg kan ikke se – og det har heller ikke været tilfældet for Norge og Sverige – at en organisation som ANC – som apartheid nu er – skulle have afskrevet at bruge væbnet kamp. Det brugte vi også under modstandskampen.